

Arkkitehtitoimisto Ark'Idea Oy voitti Kotkan Katariinan alueen kutsukilpailun

(julkaistu AU 1/2005)

Oka Oy järjesti asemakaavallisen kutsukilpailun Kotkan kaupungin Katariinan kaupunginosan länsirannalla sijaitsevalla, pääosin Wärtsilä Meriteollisuus Oy:n konkurssipesän ja osin Kotkan kaupungin omistamalla alueella. Kilpailun tarkoituksena oli löytää korkeatasoinen ehdotus alueen asemakaavan laatimisen pohjaksi.

Alue on Kotkan kaupungin mittakaavassa laaja, vanhaan kaupunkirakenteeseen tiiviisti liittyvä kasvun ja kaupunkikehityksen laajentumisvara. Sen sijainti meren rannalla sekä urheilu- ja virkistysalueiden ja kaupunkikeskustan läheisyys luovat alueelle mahdollisuuden kehittyä Kotkan suosituimmaksi asuinalueeksi.

Kilpailussa etsittiin kilpailuehdotusta, joka huomioisi ja yhdistäisi alueen mahdollisimman hyvin asumiseen, virkistykseen ja vapaa-aikaan sekä liike- ja toimistokäyttöön soveltuvaksi kokonaisuudeksi. Kilpailuehdotuksen toivottiin huomioivan myös alueen merellisyyden mm. olemassa olevien ja mahdollisten uusien marina-ratkaisujen osalta.

Kilpailuun kutsuttiin Arkkitehtitoimisto Brunow & Maunula, Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy, Laitila Arkkitehdit Oy, Arkkitehtitoimisto Hovi Oy, Arkkitehtitoimisto Andersson & Co Oy, Arkkitehtitoimisto Junkkari - Käppi - Toppila Oy sekä Arkkitehtitoimisto Ark'Idea Oy.

Yleisarvostelu

Kilpailun taso oli hyvä. Kilpailutyöt valaisivat monipuolisesti tehtävän ja paikan mahdollisuuksia. Kilpailijat olivat panostaneet alueen arkkitehtoniseen kokonaisilmeeseen, kaupunkimaisen asuntoalueen mahdollisuuksiin luonnonkauniissa ympäristössä. Asuntoratkaisuista oli havaittavissa, että pääosa kilpailijoista on kokeneita asuntosuunnittelijoita. Kilpailu osoitti, että kilpailualueelle on rakennettavissa korkeatasoinen kaupunkimainen asuntoalue, joka luontevasti hyödyntää alueen merelliset lähtökohdat.

Arkkitehtonisen kokonaisratkaisun osalta erot ehdotuksissa ilmenivät suhtautumisessa ranta-alueen käsittelyyn, eri asuntorakennustyyppien käyttöön, julkisten palvelujen rooliin alueella sekä vanhojen rakennusten ja rakenteiden rooliin uudessa tilanteessa.

Kaikki ehdotukset, joissa oli todella paneuduttu tehtävään, olivat arkkitehtoniselta kokonaisotteeltaan korkeatasoisia. Keskeneräisissä ehdotuksissa rakentamisen suhde paikkaan oli jäänyt epämääräiseksi ja rakennukset hahmottomiksi.

Parhaissa töissä ranta-alueet oli käsitelty kaupunkimaisen korkeatasoisesti; julkinen sekä yksityinen ranta oli selkeästi erotettavissa. Pääosin nykyistä rantaviivan linjausta hyväksikäyttäen on muodostettavissa mielenkiintoista ja toimivaa rantaa.

Ehdotuksissa oli esitetty laaja kirjo eri rakennus- ja asuntotyyppejä. Parhaissa töissä oli ansiokkaasti tutkittu uusiakin asuntoratkaisuja. Asemakaavallisen ideakilpailun luonteen mukaisesti pääpaino arvostelussa oli kuitenkin kaupunkikuvallisissa ja asuinalue ratkaisuisissa.

Alueen merellinen luonne edellyttää erityistä huolellisuutta pienilmaston huomioimisessa. Suojaisat ulko-oleskelualueet, joissa alueen merellinen asema näkyy, ei ole itsestään selvyys. Parhaissa ehdotuksissa oli rakentamisen tiiveydellä, sijoittelulla, suuntaamisella ja piha-alueiden rajaamisella onnistuttu luomaan miellyttävä, merellinen, mutta suojattu lähiympäristö asunnoille.

Ratkaisu

Palkintolautakunta asetti yksimielisesti ensimmäiselle sijalle ehdotuksen "Saarnipuu". Ehdotuksen tekijät ovat Arkkitehtitoimisto Ark'Idea Oy: Juha-Pekka Tuomainen, Ilkka Svärd ja avustajana Pia Sopenen sekä 3-d visualisointi Jari Lantiainen. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

Palkintolautakunta suositteli yksimielisesti, että voittanut ehdotus otetaan jatkosuunnittelun pohjaksi kaavatyötä jatkettaessa ja että ehdotuksen tekijää käytetään ehdotuksen jatkotyöstössä asemakaavaksi.

Voittanut ehdotus edustaa kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtoniselta kokonaisuuteltaan kilpailun ehdotonta parhaimmista. Erityyppiset asuinrakennuskokonaisuudet sijoittuvat luontevasti kilpailualueelle ja muodostavat alueen kehittymiselle hyvin kehityskelpoisen vision. Tekijän selostuksessa esittämä tavoite omaleimaisen ja kaupunkikuvallisesti itsenäisen ilmeen luomisesta alueelle toteutuu kauniisti kanavamaisemassa.

Perusratkaisu on kaupunkikuvallisesti hyvin luonteva ja ekonominen. Kaupunkimaista rantaympäristöä on tehty keskitetysti kanavan varrelle. Julkinen ranta-alue, kävely-yhteys ja saarelle sijoittuva yksityisempi ranta on erotettu selkeästi toisistaan. Muodostetun saaren mahdollisuudet asuinympäristönä on osittain jätetty käyttämättä. Olemassa olevaa vesiallasta hyväksikäyttäen saarelle olisi tehtävissä korkeatasoinen rivitalokokonaisuus luonnonmukaiseen ympäristöön.

Liikenteen perusjärjestelyt ovat toimivat. Autoliikenteen ja kävelijöiden erottaminen toisistaan on hyvä ratkaisu. Pajaraitti on mielenkiintoinen ajatus, mutta jää toiminnallisesti irralliseksi.

Esitetyn kanavan varrelle on muodostettavissa kaupunkikuvallisesti merkittävä, korkealaatuinen merenrantamiljö.

Palkintolautakunta

Kilpailun palkintolautakuntaan kuuluivat asianajaja Olavi Ylänkö puheenjohtajana, aluejohtaja Jukka Posti, projektipäällikkö Janne En, tekninen päällikkö Markku Kaarlela, asemakaava-arkkitehti Lars Olsson, maankäyttöpäällikkö Risto Iivonen ja kilpailijoiden hyväksymänä asiantuntijana arkkitehti Ilmari Lahdelma.